

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Освітньо-наукова програма – Менеджмент

Спеціальність – 073 Менеджмент

Галузь знань – 07 Управління та адміністрування

освітній ступінь – доктор філософії

Розробник:

Ільченко Алла,

доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін, к.пед.н., доцент

Гарант ОНП:

Маркіна Ірина,

завідувач кафедри менеджменту, д.е.н., професор

Полтава, 2020 р.

Назва навчальної дисципліни	Педагогіка вищої школи
Назва структурного підрозділу	кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Викладач: Ільченко Алла , к. пед. н., доцент, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Контакти: ауд. 454, навчальний корпус № 4 e-mail: alla.ilchenko@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/ilchenko-alla-myhaylivna
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Спеціальність, спеціалізація	073 Менеджмент
Попередні умови для вивчення дисципліни	дисципліни, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-наукової програми: «Філософія науки», «Бібліографія, інформаційний пошук та інтелектуальні власність».

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії системи знань про зміст і напрями реформування сучасної вищої освіти, теоретико-методологічні, організаційно-процесуальні, методичні засади освітньо-наукового процесу у вищій школі; розвиток практичних умінь і навичок організації освітнього процесу, науково-дослідної та професійної діяльності майбутніх викладачів вищої школи відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства.

Основні завдання навчальної дисципліни: поглиблення, розширення, інтеграція знань з педагогіки вищої школи; практичне опанування ефективними методами, формами організації навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти I-IV рівня акредитації, впровадження сучасних технологій викладання; виховання особистісних якостей майбутнього викладача, відповідального ставлення до виконання професійних обов'язків, прагнення до самонавчання, саморозвитку, самовдосконалення; формування педагогічної культури як складової частини високого рівня професіоналізму сучасного викладача-науковця.

Компетентності		Програмні результати
Загальні	фахові	
ЗК 2. Здатність до критичного мислення генерування нових складних ідей, аналізу та синтезу цілісних знань. ЗК 5. Здатність до науково-педагогічної діяльності у галузі управління та адміністрування. ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності.	ФК 8. Уміння планувати, організувати та здійснювати оригінальні наукові дослідження актуальних проблем сфери управління, готувати аналітичні матеріали, наукові доповіді та презентації для їхнього оприлюднення. ФК 9. Уміння застосовувати різні методики, стратегії та моделі викладання навчальних дисциплін з менеджменту. ФК. 10. Здатність здійснювати професійну та особистісну самоосвіту, проектування подальшого освітнього маршруту і професійної кар'єри, участь в дослідно-експериментальній роботі.	ПРН 5. Застосовувати науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність навчального процесу. ПРН 8. Демонструвати навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень державною та іноземними мовами в усній та письмовій формі. ПРН 11. Діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності в процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення результатів та їх впровадження.

Програма навчальної дисципліни

- Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна.
Тема 2. Вища школа як педагогічна система. Мета, завдання і зміст вищої освіти.
Тема 3. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи.
Педагогічна культура. Академічна доброчесність.
Тема 4. Здобувач вищої освіти як об'єкт – суб'єкт педагогічної діяльності.
Студентоцентроване навчання.
Тема 5. Основи дидактики вищої школи.
Тема 6. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти.
Тема 7. Основи педагогічного контролю у вищій школі.
Тема 8. Організація процесу виховання у вищій школі.
Тема 9. Робота куратора академічної групи.

Трудомісткість

- Загальна кількість годин – 90.
Кількість кредитів – 3.
Форма семестрового контролю – екзамен.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни: робоча програма навчальної дисципліни, анотація.

Політика оцінювання

1. Академічна доброчесність: Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2. Система оцінювання

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів	Форми оцінювання результатів навчання
ПРН 5. Застосовувати науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність навчального процесу.	50	50	30	ведення конспекту; опитування, участь у дискусіях; виконання завдань самостійної роботи; виконання тестових завдань;
ПРН 8. Демонструвати навички презентації та	20	20	12	

оприлюднення результатів наукових досліджень державною та іноземними мовами в усній та письмовій формі.				підготовка доповідей з мультимедійними презентаціями екзамен
ПРН 11. Діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності в процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення результатів та їх впровадження.	30	30	18	
Разом	100	100	60	

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 5. Застосовувати науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність навчального процесу.	<p><i>За джерелом знань:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда проблемно-пошукового характеру, обговорення навчальних теоретичних питань); - наочні методи (ілюстрування); - практичні методи (робота з навчально-методичною літературою; конспектування, підготовка реферату, тез, розробка конспектів лекційних і практичних занять). <p><i>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - методи формування пізнавальних інтересів та інтерактивні методи (створення ситуації інтересу, навчальні дискусії, життєві ситуації); - методи стимулювання, мотивації й обов'язку (роз'яснення мети навчального предмета, висування вимог до вивчення предмета, оперативний контроль). <p><i>Інноваційні методи навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання). 	<ul style="list-style-type: none"> - ведення конспекту; - опитування, участь у дискусіях; - виконання завдань самостійної роботи; - виконання тестових завдань; - підготовка реферату, доповіді з мультимедійною презентацією; - екзамен.
ПРН 8. Демонструвати навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень державною та іноземними мовами в усній та письмовій формі.	<p><i>За джерелом знань:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда проблемно-пошукового характеру, обговорення навчальних теоретичних питань); - наочні методи (ілюстрування); - практичні методи (робота з навчально-методичною літературою; конспектування, підготовка реферату, тез, розробка конспектів лекційних і практичних занять). <p><i>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - методи формування пізнавальних інтересів та інтерактивні методи (створення ситуації інтересу, навчальні дискусії, життєві ситуації); - методи стимулювання, мотивації й обов'язку (роз'яснення мети навчального предмета, висування вимог до вивчення предмета, оперативний контроль). <p><i>Інноваційні методи навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання). 	<ul style="list-style-type: none"> - ведення конспекту; - опитування, участь у дискусіях; - виконання завдань самостійної роботи; - виконання тестових завдань; - підготовка реферату, доповіді з мультимедійною презентацією; - екзамен.
	<p><i>За джерелом знань:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - словесні методи (лекція, розповідь- 	<ul style="list-style-type: none"> - ведення конспекту; - опитування, участь у

<p>ПРН 11. Діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності в процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення результатів та їх впровадження.</p>	<p>пояснення, бесіда проблемно-пошукового характеру, обговорення навчальних теоретичних питань; - наочні методи (ілюстрування); - практичні методи (робота з навчально-методичною літературою; конспектування, підготовка реферату, тез, розробка конспектів лекційних і практичних занять). <i>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</i> - методи формування пізнавальних інтересів та інтерактивні методи (створення ситуації інтересу, навчальні дискусії, життєві ситуації); - методи стимулювання, мотивації й обов'язку (роз'яснення мети навчального предмета, висування вимог до вивчення предмета, оперативний контроль). <i>Інноваційні методи навчання:</i> - комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання).</p>	<p>дискусіях; - виконання завдань самостійної роботи; - виконання тестових завдань; - підготовка реферату, доповіді з мультимедійною презентацією; - екзамен.</p>
--	--	---

Форми і критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- ведення конспекту (0-1 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	всі питання теми розкриті повно, змістовно
0,5	розкриті не всі питання теми, зміст питань неповний
0	немає конспекту

- опитування, участь у дискусіях (0-4 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє повне розуміння його змісту; обґрунтовує власні думки; застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій, наводить необхідні приклади, аргументує їх; активно бере участь у дискусіях, диспутах, виявляє ініціативу; засвоїв особливості застосування науково-педагогічних технологій, формулювання змісту, цілей навчання, способів їх досягнення, форм контролю, відповідальність за ефективність навчального процесу на високому рівні; діє на основі етичних міркувань та академічної доброчесності в процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення результатів та їх впровадження; дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови.
3	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє належне розуміння його змісту, але припускається незначних помилок, які самостійно виправляє після зауважень викладача; застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій з допомогою викладача, наводить необхідні приклади, аргументує їх; бере участь у дискусіях, диспутах; виявляє ініціативу; засвоїв особливості застосування науково-педагогічних технологій, формулювання змісту, цілей навчання, способів їх досягнення, форм контролю на достатньому рівні; діє на основі етичних міркувань та академічної доброчесності в процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення результатів та їх впровадження; дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови.
2	здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень теми з дисципліни, викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує власні думки; пов'язує теоретичний матеріал з практичними

	уміннями з допомогою викладача; участь у дискусіях, диспутах бере не охоче, не виявляє ініціативу; засвоїв особливості застосування науково-педагогічних технологій, формулювання змісту, цілей навчання, способів їх досягнення, форм контролю на середньому рівні; не завжди дотримується етичних міркувань та академічної доброчесності в процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення результатів та їх впровадження; дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови.
1	здобувач вищої освіти не виявляє знань більшої частини навчального матеріалу, допускає суттєві помилки, що можуть спотворювати зміст питань; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати власні думки і відчуває труднощі під час добору прикладів та поєднання теорії з практичними навичками; участь у дискусіях, диспутах бере не охоче, не виявляє ініціативу; засвоїв особливості застосування науково-педагогічних технологій, формулювання змісту, цілей навчання, способів їх досягнення, форм контролю на низькому рівні, відповідальність за ефективність навчального процесу; не завжди дотримується принципів академічної доброчесності в процесі проведення наукових досліджень, оприлюднення результатів та їх впровадження; не дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови.
0	відповідь відсутня; здобувач вищої освіти не бере участь у дискусіях; не виявляє ініціативу; не демонструє знання принципів організації, форм здійснення освітньо-наукового процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, не опрацьовує наукові та інформаційні джерела при підготовці занять, не розуміє особливості застосування активних методик викладання; вільно не спілкується в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю у відповідній галузі наукової та/або професійної діяльності, не дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови, не демонструє здатність діяти соціально свідомо і відповідально на основі етичних мотивів, не приймає обґрунтовані рішення, не виявляє бажання до саморозвитку і самовдосконалення.

- розв'язування тестів (0-9 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
0-9	здобувач вищої освіти демонструє рівень засвоєння науково-педагогічних технологій, уміння формулювати зміст, цілі навчання, визначати способи їх досягнення, вибирати форми контролю, нести відповідальність за ефективність навчального процесу. (30 теоретичних питань; 0,3 – за кожну правильну відповідь).

- виконання завдань самостійної роботи (0-2 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі, з дотриманням принципу автономної та якісної роботи, академічної доброчесності щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
1	завдання самостійної роботи з теми виконані не всі, або мають неточності чи незначні помилки, з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
0	завдання самостійної роботи не виконані, або виконані неправильно.

- реферат (0-4 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
-----------------	---------------------

4	здобувач вищої освіти демонструє навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень державною мовами в усній та письмовій формі на високому рівні; виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; зміст реферату відповідає темі, що розкрита повністю; сформульовані висновки відповідно до завдань; витриманий обсяг реферату; дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; дані правильні відповіді на додаткові питання; вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, в процесі доповіді демонструє на високому рівні сформовані навички професійної комунікації.
3	здобувач вищої освіти демонструє навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень державною мовами в усній та письмовій формі на достатньому рівні; виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; зміст реферату відповідає темі, що розкрита повністю; сформульовані висновки відповідно до завдань; витриманий обсяг реферату; дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; відповіді на додаткові питання не повні; вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, в процесі доповіді демонструє на достатньому рівні сформовані навички професійної комунікації.
2	здобувач вищої освіти демонструє навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень державною мовами в усній та письмовій формі на середньому рівні на низькому рівні; основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки; не обґрунтовано актуальність проблеми, висновки не чіткі; наявні певні неточності у викладенні матеріалу; вимоги щодо оформлення реферату дотримані; на додаткові питання дані неповні відповіді; здобувач вищої освіти в процесі доповіді демонструє на середньому рівні сформовані навички професійної комунікації.
1	здобувач вищої освіти не демонструє навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень державною мовами в усній та письмовій формі; є істотні відступи від вимог до реферування, зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; висновки відсутні; здобувач вищої освіти в процесі доповіді не розкриває повно тему реферату, не вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності; демонструє на низькому рівні сформовані навички професійної комунікації.
0	реферативна робота не виконана.

- мультимедійна презентація (0-4 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	здобувач вищої освіти демонструє навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень державною мовами в усній та письмовій формі на високому рівні: у презентації відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, є власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно з дотриманням принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності; презентація характеризується оригінальністю з дотриманням вимог професійної комунікації.
3	здобувач вищої освіти демонструє навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень державною мовами в усній та письмовій формі

	на достатньому рівні: презентація має чіткі цілі, відповідні завдання з теми; представляє собою інформацію з різноманітних джерел, структуровану у формі опорного конспекту, зрозумілу для аудиторії; зроблений акцент на важливих питаннях теми, здобувач дотримується принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності, демонструє на достатньому рівні навички професійної комунікації.
2	здобувач вищої освіти демонструє навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень державною мовами в усній та письмовій формі на середньому рівні: презентація сфокусована на темі, але висвітлює її змісту частково; наявна певна організаційна структура; можуть бути незначні помилки чи незрозумілості, вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності, демонструє на середньому рівні навички професійної комунікації;
1	здобувач вищої освіти демонструє навички презентації та оприлюднення результатів наукових досліджень державною мовами в усній та письмовій формі на низькому рівні: презентація сфокусована на темі, але не висвітлює її змісту; організаційна структура не логічна; можуть бути значні помилки чи незрозумілості, не дотримується принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності, демонструє на низькому рівні навички професійної комунікації.
0	презентація не виконана.

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – *екзамен*.

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Сума балів за екзамен 0-20	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти	
	Рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни	Рівень сформованості компетентностей, визначених освітньо-науковою програмою для навчальної дисципліни
17-20	Наявний високий рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, що засвідчують його безумовну готовність до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Наявний високий рівень сформованості всіх загальних і фахових компетентностей, передбачених ОНП спеціальності
13-16	Наявний достатній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Наявний достатній рівень сформованості загальних і фахових компетентностей, передбачених ОНП спеціальності.
9-12	Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати вивчення навчальної дисципліни.	Наявний мінімально достатній та достатній рівень сформованості загальних і фахових компетентностей, передбачених ОНП спеціальності.
4-8	Ряд запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни відсутні. Рівень наявних результатів навчання не є достатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Лише частина визначених освітньою програмою спеціальності для навчальної дисципліни загальних і фахових компетентностей сформовані в студента на мінімально-достатньому або недостатньому рівні, рівень сформованості решти компетентностей є недостатнім або

		компетентність взагалі відсутня.
0-3	Результати навчання практично відсутні.	Компетентності не сформовані

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання					
	Ведення конспекту	Опитування	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання тестових завдань	Екзамен	Разом
Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна.	1	4	2			7
Тема 2. Вища школа як педагогічна система. Мета, завдання і зміст вищої освіти.	1	4	2			7
Тема 3. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи. Педагогічна культура. Академічна доброчесність.	1	4	2			7
Тема 4. Здобувач вищої освіти як об'єкт – суб'єкт педагогічної діяльності. Студентоцентроване навчання.	1	4	2			7
Тема 5. Основи дидактики вищої школи	1	4	2			7
Тема 6. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти.	1	4	2			7
Тема 7. Основи педагогічного контролю у вищій школі.	1	4	2			7
Тема 8. Організація процесу виховання у вищій школі.	1	4	2			7
Тема 9. Робота куратора академічної групи.	1	4	2	9		16
Доповідь, мультимедійна презентація	-	-	4 4	-	-	8
Екзамен	-	-	-	-	20	20
Разом	9	36	26	9	20	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

СУМА БАЛІВ ЗА 100 – БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	ОЦІНКА ЄКТС	ОЦІНКА ЗА 4 - БАЛЬНОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	

64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно
1-34	F	

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. К. : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
2. Ільченко А.М., Шейко С.В. Вища освіта і Болонський процес : навчальний посібник. Полтава: РВ ПДАА, 2014. 316 с.
3. Марченко Н.В., Макаренко О.Л., Прохор І.П., Тітаренко Н.Ю., Трифонова О.М. Вища освіта України №3 (додаток 2). Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології». Т. 2. К., 2014 р. 480 с.
4. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. 2-ге вид-ня доповнене К. : Академвидав, 2014. 456 с.
5. Щербяк Ю. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 304 с.

Допоміжні

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : методичний посібник для студентів магістратури. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
2. Волошин М.Д., Ларичева Л.П., Черненко Я.М. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник для студентів ВНЗ. Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2014. 260 с.
3. Варій М.Й., Ортинський В.Л. Основи психології і педагогіки : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2007. 376 с.
4. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. К. : Либідь, 1997. 376 с.
5. Ільченко А.М. Методичні рекомендації для проведення семінарських занять з дисципліни «Педагогіка вищої школи». Полтава : ФОП Гаража, 2016. 20 с.
6. Ільченко А.М. Програма та інструктивно-методичні матеріали з дисципліни «Педагогіка вищої школи». Полтава : ФОП Гаража, 2016. 45 ст.
7. Ільченко А.М., Вовк М.О. Стан сформованості мотивації до навчання у здобувачів вищої освіти. *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії»*. Спеціальний тематичний випуск «Міжнародні челпанівські психолого-педагогічні читання». К.: Гнозис, 2019. №2. Кн. 2. Том I (24). С.219 -226.
8. Ільченко А.М., Подлесна Г.В. Організаційно-методичні засади підготовки майбутніх викладачів вищої школи до роботи в інклюзивному освітньому середовищі // *Humanitarium*. Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.); Ніжин (Чернігів.обл.) : Лисенко М.М., 2018. Том 43, Вип. 2 : Педагогіка. С.34-45.
9. Ільченко А.М., Подлесна Г.В. Особливості організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти в процесі вивчення соціально-гуманітарних дисциплін // *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії»*. Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України в контексті інтеграції до Європейського освітнього простору». К.: Гнозис, 2018. №6. Кн. 2. Том III (81). С.184-194.
10. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник. К. : Знання, 2005. 486 с.
11. Курлянд З.Н. Педагогіка вищої школи. К. : Знання, 2007. 399 с.
12. Подлесна Г.В., Ільченко А.М. Шляхи реалізації особистісно-орієнтованого підходу до навчання в процесі формування особистості здобувача вищої освіти // *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії»*. Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України в контексті інтеграції до Європейського освітнього простору». К.: Гнозис, 2018. №6. Кн. 2. Том I (79). С. 389-400.
13. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І Психологія вищої школи : підруч. для студ. ВНЗ. Вид. 3-є, випр. і доп. К. : Каравела, 2011. 360 с.
14. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник для студентів магістратури вищих навчальних закладів непедагогічного профілю. Херсон, 2011. 608 с.
15. Щербяк Ю. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 304 с.
16. Biggs J., Tang C. Teaching for quality learning at university. McGraw-Hill International, 2011 36 p.

17. De Boer H. et al. Progress in higher education reform across Europe : Governance reform. Enschede : Center for Higher Education Policy Studies. 2010. 695 p.
18. Henard F., Roseveare D. Fostering quality teaching in higher education: Policies and Practices. An IMHE Guide for Higher Education Institutions. 2012. 54 p.
19. Kwiek Marek. Knowledge Production in European Universities: States, Markets, and Academic Entrepreneurialism. Peter Lang, 2013. 482 p.

Інформаційні ресурси

1. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року №1556 – VII //Відомості Верховної Ради України, від 19.09.2014р./№37-38/ стр.2716, ст.2004. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
3. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
4. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
5. Офіційний сайт Національної парламентської бібліотеки України. URL: <http://profy.nplu.org/lsite/fi>